

Neovisno povjerenstvo za praćenje uvjeta boravka u zavodima,
postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije
i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine,
strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine
ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina
ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine

Broj: 05/6-50-15-27-39-5/19

Sarajevo, 11. 3. 2019. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

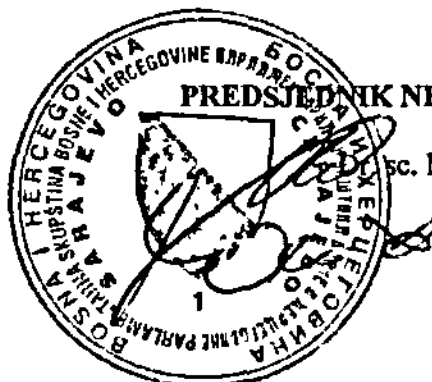
PRIMLJENO:	11-03-2019		
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01.02-50.18		548	1/1

PREDMET: Dostava Izvješća o radu za 2018. godinu

Poštovani,

Na temelju članka 52. stavak (11) Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera – službeni pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 22/16) i članka 11. stavak (g) Poslovnika o radu Neovisnog povjerenstva za praćenje uvjeta boravka u zavodima, postupanje i poštivanje ljudskih prava osoba nad kojima se izvršavaju kaznene sankcije i druge mjere koje je izrekao u kaznenom postupku Sud Bosne i Hercegovine, strani sudovi za djela predviđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine ili međunarodnim ugovorom čija je potpisnica Bosna i Hercegovina ili drugi sud sukladno zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/11), dostavljam vam Izvješće o radu za 2018. godinu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku.

S poštovanjem,

sc. Mile Lasić

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције
и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине,
страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине
или међународним уговором чији је потписник Босна и Херцеговина,
или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине

Број: 05/6-50-15-27-39-4/19

Сарајево, 21 . 02. 2019. године

ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима,
поступање и поштовање људских права лица над којима се
извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у
кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела
предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или
међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина или
други суд у складу са законом Босне и Херцеговине
за 2018. годину**

Фебруар 2019. године

САДРЖАЈ

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ.....	5
ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2018. ГОДИНИ	6
Одјељак А. Реализација задатака одржавањем сједница Независне комисије	7
1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2017. годину.....	8
2. Финансијско пословање Независне комисије.....	8
Одјељак Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима	8
1. Најављена посјета КПЗ-у Зеница	9
2. Најављена посјета КПЗ-у Бања Лука.....	13
3. Најављена посјета КПЗ-у Мостар.....	17
Одјељак Ц. Јавност рада	22
Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду	22
ПОГЛАВЉЕ IV. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ.....	22
а) Закључна разматрања.....	22
б) Препоруке.....	24

На основу члана 52. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16) и члана 2. став (6) Пословника о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине, на 39. сједници, одржаној 21. 02. 2019. године, усвојила је и Парламентарној скупштини БиХ подноси сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о раду Независне комисије за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине за 2018. годину

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Независна комисија за праћење услова боравка у заводима, поступање и поштовање људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд Босне и Херцеговине, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом Босне и Херцеговине или међународним уговором чија је потписница Босна и Херцеговина или други суд у складу са законом Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Независна комисија) успостављена је у складу

са чланом 41а. став (2) Закона БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера („Службени гласник БиХ“, бр. 13/05, 53/07, 97/07 и 37/09) као независно тијело Парламентарне скупштине БиХ.

Независна комисија има пет чланова који су именовани на мандат од пет година одлуком Парламентарне скупштине БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 96/15 и 50/17), и то:

1. др сц. Миле Ласић, предсједник Независне комисије,
2. Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије,
3. Брана Спасојевић, друга замјеница предсједника Независне комисије,
4. Александар Фалацић, члан Независне комисије, и
5. Ведад Гурда, члан Независне комисије.

Независна комисија је у свом раду независна у оквиру важећих домаћих прописа и међународних правних инструмената. Сви надлежни органи, институције и установе у Босни и Херцеговини, правна и физичка лица дужни су да Независној комисији дају све податке и информације, обезбиједи и дају све материјале значајне за њен рад, те да пруже сву неопходну помоћ потребну за несметано и законито поступање Независне комисије из њеног дјелокруга. Независна комисија дјелује искључиво на професионалним основама, не заступајући, не штитећи нити подривајући интересе било које политичке партије, регистроване организације или удружења или било којег конститутивног народа или појединца у Босни и Херцеговини. Чланови Независне комисије раде на сједницама и оперативно на терену у казнено-поправним и другим установама на територији БиХ, у којима су затворена или притворена лица.

У складу са чланом 52. став (7) Закона БиХ о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16), успостављен је механизам достављања извјештаја о раду Независне комисије ентитетским министарствима правде у БиХ, што омогућава бољи увид у стање у КПЗ-има и бољу реализацију препорука Независне комисије.

О питањима из своје надлежности Независна комисија доноси годишњи план рада, финансијски план рада, годишњи извјештај о раду, извјештај о стању и чињеницама које су утврђене након посјете и контроле у заводима (установама), одлуке, закључке и друге акте у складу са законом и својим пословником.

ПОГЛАВЉЕ II. НАДЛЕЖНОСТ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ

У складу са чланом 52. став (1) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16) те чланом 10. Пословника о раду Независне комисије („Службени гласник БиХ“, број 23/11), основна надлежност Независне комисије је праћење услова боравка у заводима, поступање и остваривање људских права лица која издржавају кривичне санкције и друге мјере које је изрекао у кривичном поступку Суд БиХ, страни судови за дјела предвиђена Кривичним законом БиХ или међународним уговором чија је потписница БиХ или други суд у складу са законом БиХ.

Независна комисија може пратити рад завода самостално или у сарадњи са инспекторским и другим надзорним тијелима. Такође, може сарађивати са међународним и другим установама овлашћеним за праћење и остваривање људских права и основних слобода у складу са законима и одговарајућим међународним документима.

Независна комисија даје препоруке надлежним органима БиХ с циљем побољшања стандарда смјештаја, побољшања поступања и поштовања људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције или друге мјере, даје приједлоге и примједбе које се односе на постојеће законе или друге прописе засноване на закону из области извршења кривичних санкција, обавља повјерљиве разговоре са притвореницима или затвореницима уз приступ свим заводима, доставља извјештаје управнику завода и надлежним министарствима правде, прикупља, обрађује и потражује податке из своје надлежности као и друге радње из области независног праћења у складу са чланом 52. став (7) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16).

С циљем предузимања одговарајућих радњи или мјера, у складу са чланом 52. став (11) Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера – службени пречишћени текст („Службени гласник БиХ“, број 22/16), подноси годишњи извјештај о раду Парламентарној скупштини БиХ и Министарству правде БиХ.

ПОГЛАВЉЕ III. ИЗВРШЕЊЕ ЗАДАТАКА ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2018. ГОДИНИ

У овом извјештајном периоду Независна комисија реализовала је планиране активности одржавањем сједница и најављеним посјетама казнено-поправним заводима у БиХ.

Такође, у складу са Планом рада Независне комисије за 2018. годину, 13. 12. 2018. године одржан је састанак са министром правде БиХ Јосипом Грубешом и помоћником министра у Сектору за извршење кривичних санкција и рад казнене установе Мустафом Бисићем у вези са пуштањем у рад новоизграђеног државног затвора. Након састанка чланови Независне комисије једногласно су донијели сљедећу

ПРЕПОРУКУ

Потребно је да Савјет министара БиХ предузме потребне и конкретне активности за пуштање у рад новоизграђеног Завода за извршење кривичних санкција притвора и других мјера Босне и Херцеговине, како би ова државна институција од посебног друштвеног интереса почела радити што прије, а најкасније у другој половини 2019. године.

Препорка је прослијеђена Савјету министара БиХ.

Даље, у 2018. години Независна комисија је у складу са чланом 10. став (1) тачка е) Пословника о раду Независне комисије одржала сљедеће састанке:

Састанак	Датум одржавања састанка
Састанак са делегацијом ОЕБС-овог ОДИХР-а (Одјел за демократске институције и људска права) и Поткомитета УН-а за спречавање тортуре и других окрутних, нехуманих и понижавајућих поступања и кажњавања (СПП)	05. 02. 2018. године
Састанак са посебним савјетником заједничког УН-овог програма за ХИВ/АИДС (УНАИДС), проф. Михаилом Казачкином и његовим сарадницима	04. 09. 2018. године

Састанак са делегацијом Европске
комисије за стручну процјену у области
затворског система и превенцију
злостављања у Босни и Херцеговини

24. 09. 2018. године

Одјељак А. Реализација задатака одржавањем сједница Независне комисије

Од 01. 01. 2018. до 31. 12. 2018. године Независна комисија одржала је 12 сједница, и
то:

Сједнице	Датум одржавања сједнице
26. сједница	29. 01. 2018. од 17.00
27. сједница	05. 02. 2018. од 18.00
28. сједница	26. 03. 2018. од 17.00
29. сједница	18. 04. 2018. од 17.00
30. сједница	15. 05. 2018. од 17.00
31. сједница	05. 06. 2018. од 17.00
32. сједница	12. 07. 2018. од 17.00
33. сједница	30. 08. 2018. од 17.00
34. сједница	24. 09. 2018. од 18.00
35. сједница	25. 10. 2018. од 17.00
36. сједница	15. 11. 2018. од 17.00
37. сједница	13. 12. 2018. од 17.00

На овим сједницама Независна комисија је разматрала и усвојила укупно 56 тачака дневног реда, а у оквиру текућих питања разматрано је 16 подтачака. Усвојена су 3 закључка и 1 препорука. Обрађено је и припремљено 63 аката и предмета који су отпремљени на одређене адресе (управе КПЗ-а, Министарство правде БиХ, ентитетска министарства правде, одређени затвореници и притвореници у КПЗ-има и сл.). Такође, Независна комисија је у извјештајном периоду разматрала и пристигле притужбе затвореника и притвореника из надлежности овог тијела, којих је у извјештајном периоду било укупно 15, што је захтијевало писмену кореспонденцију с одговарајућим КПЗ-ом и надлежним министарствима.

Једногласно су усвојени записници са сједница, те извјештаји о обављеним посјетама казнено-поправним заводима који су приказани у Одјељку Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима у БиХ.

1. Усвајање Извјештаја о раду Независне комисије за 2017. годину

Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ је на 60. сједници, одржаној 18. 04. 2018. године, усвојио Извјештај о раду Независне комисије за 2017. годину са прве три препоруке из Извјештаја а Дом народа Парламентарне скупштине БиХ је на 39. сједници, одржаној 15. 05. 2018. године, усвојио Извјештај о раду Независне комисије за 2018. годину са препорукама из Извјештаја.

2. Финансијско пословање Независне комисије

Одлуком Заједничке комисије за административне послове Парламентарне скупштине БиХ о накнадама за рад у Независној комисији, број: 03/5-50-14-11-11,9/16 од 14. 06. 2016. године, утврђена је накнада члановима Независне комисије у мјесечном износу од једне основице за обраћун плате запосленим у институцијама БиХ, што износи око 475 КМ. Члан Независне комисије има право на накнаду само ако присуствује сједници Независне комисије.

Финансијски план и програм Независне комисије за 2019. годину утврђен је и једногласно усвојен на 32. сједници, одржаној 12. 07. 2018. године:

- путни трошкови 15.000,00 КМ
- уговорене и друге услуге 41.000,00 КМ

Финансијски план и програм Независне комисије за 2019. годину је, у складу са Пословником о раду Независне комисије, прослијеђен Заједничкој комисији за административне послове Парламентарне скупштине БиХ. Чланови Заједничке комисије за административне послове Парламентарне скупштине БиХ су личним изјашњавањем 16. 07. 2018, 17. 07. 2018. и 19. 07. 2018. године, донијели Одлуку да се одобрава Финансијски план и програм Независне комисије за 2019. годину, број: 03/5-50-14-11-30,4/18, веза број: 05/6-50-13-27-32-4/18 и број: 03/5,05/6-16-1-1617/18 од 19. 07. 2018. године.

Одјељак Б. Посјете Независне комисије казнено-поправним заводима у БиХ

У 2018. години (од 01. 01. до 31. 12) Независна комисија обавила је три најављене посјете казнено-поправним заводима, и то:

Посјете	Датум посјета
Најављена посјета КПЗ-у Зеница	15. 05. 2018.
Најављена посјета КПЗ-у Бања Лука	25. и 26. 10. 2018.
Најављена посјета КПЗ-у Мостар	15. и 16. 11. 2018.

О овим посјетама сачињени су извјештаји који су једногласно усвојени на сједницама Независне комисије. Независна комисија је за сваку посјету усвојила посебан извјештај о стању и чињеницама које су утврђене, а чији су саставни дио и примједбе упућене заводском особљу, односно заводу. У складу са Пословником, примјерци извјештаја достављени су заводима, са препорукама и роковима за отклањање уочених недостатака и неправилности, те Министарству правде БиХ које Независној комисији пружа стручну помоћ у раду, као и ентитетским министарствима.

1. Најављена посјета КПЗ-у Зеница

Најављена посјета Казнено-поправном заводу Зеница обављена је 05. 06. 2018. године. Посјета је обављена у саставу: Миле Ласић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Брана Спасојевић, друга замјеница предсједника Независне комисије, Александар Фалацић и Ведад Гурда, чланови Независне комисије, те Ивана Ловрић, секретарка Независне комисије.

Повод за наведену посјету биле су писане представке затвореника М. Ј. и Е. Б.

Прије самог разговора са затвореницима, чланови Независне комисије обавили су разговор са управом Казнено-поправног завода Зеница: Ређом Кахрићем, директором, и Хидајетом Јабанџићем, помоћником директора за здравствену заштиту, који су чланове Независне комисије укратко упознали о тренутном стању у Казнено-поправном заводу Зеница.

Нагласили су да је у овом заводу тренутно смјештено 5 притвореника и 65 затвореника које је осудио Суд БиХ.

Истакли су и да, за разлику од претходне посјете Независне комисије, у Казнено-поправном заводу Зеница нема малољетних лица јер су у фебруару 2018, њих осам, измјештени у Казнено-поправни завод Орашје као и 16 форензичких пацијената (затвореника) који су измјештени у Завод за форензичку психијатрију Соколац. Упражњене просторије су, у договору са Федералним министарством правде, додатно

реноворали у сврху проширења нових 57 мјеста за притворенике, у шта је уложено око 20 000 КМ.

У разговору са члановима Независне комисије директор је истакао да је велики проблем овог завода недостатак затворских полицајаца те да их у овом тренутку недостаје 30-ак. Само од почетка 2018. године 7 затворских полицајаца је отишло у пензију, а 4 их је поднијело захтјев за споразумни раскид уговора због одласка у друге земље.

Такође, велики проблем представља и недостатак притворских смјештајних јединица. Тренутно се у притвору овог завода налази 95 лица, а смјештајни капацитет је 45. Пуштањем у рад државног завода очекују да ће се увелико ријешити овај проблем. Истакли су и да је у Казнено-поправном заводу Зеница тренутно запослен само један психолог на 750 затвореника те да је неопходно примити барем још два психолога и једног социјалног радника.

II. Представка затвореника М. Ј.

Дана 08. 05. 2018, 10. 05. 2018. и 23. 05. 2018. године Независној комисији се писаним путем обратио М. Ј., затвореник у Казнено-поправном заводу Зеница. Како наводи у својим представкама, жали се на управу Казнено-поправног завода Зеница, да на разне начине крше његова људска права, жали се да је два пута неправедно кажњен, при чему му је одређена мјера самице. Као један примјер неправде која је учињена према њему наводи случај када је стражар ушао у ћелију у којој је боравио са још два затвореника, те наредио да пусти CD који се налазио у ћелији. Он је то одбио тврдећи да су на CD-у биле слике његове супруге и сина које нипошто није желио да виде други затвореници, јер је то за њега понижавајуће, те је сломио CD. Након тога је због одбијања наређења и ломљења CD-а од дисциплинске комисије кажњен са пет дана самице. Сматра да дисциплинска комисија није имала право да га казни те тражи да му пониште пресуду и исплате 5.000 КМ одштете и 10 000 КМ због тога што је био „Ц“ група и није могао видјети сина у ресторанској посјети.

Даље, жали се да га управа Казнено-поправног завода већ три мјесеца држи у соби пуној влаге, чиме му је нарушено здравствено стање.

Приликом разговора чланова Независне комисије са затвореником М. Ј. констатовано је да затвореник остаје при наводима из представке. Истакао је да су му угрожена његова људска права, да је тренутно смјештен у павиљону IV на 1. спрату, али то

одбија јер је у њему пуно влаге и сматра да је тиме угрожено његово здравствено стање, те је тренутно због тога на дисциплинској комисији и да има само сат времена за шетњу.

Затвореник је упознао чланове Независне комисије како има информацију да би могао бити изручен држави гдје би му се могло судити за исто кривично дјело за које сада издржава казну затвора. Због тога би затвореник био спреман некога озлиједити или чак починити и теже кривично дјело како би спријечио потенцијално изручење. Због таквих мисли тражи да буде сам у соби како не би могао другима наудити.

Даље, у разговору са члановима Независне комисије истакао је своје незадовољство третманом у процесу ресоцијализације и односом васпитача према њему.

Ради провјере навода из представке чланови Независне комисије су остварили увид у досије подносиоца те су обавили разговор са његовим васпитачем.

У разговору са Муамером Мехићем, васпитачем М. Ј., именовани је истакао да се случај са CD-ом који затвореник наводи у својој представи десио прије годину и по и да је сасвим основано кажњен боравком у самици, јер је одбио наређење. Такође, у току је и нови дисциплински поступак против затвореника М. Ј. јер је поново одбио наређење (не жели да борави у соби у IV павиљону). Примједбу затвореника М. Ј. да има само сат времена шетње управа Завода је констатовала као нетачну, због чега ће Независна комисија приликом следеће посјете Заводу обавити додатну провјеру.

На основу наведеног, Независна комисија је закључила да је већина навода из представке М. Ј. неоснована. Наиме, именовани је у конкретном случају одбио да поступи по наређењу службеног лица, а то у складу са Законом Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера (у даљем тексту: ЗИКСБиХ) као и Правилником о кућном реду представља један од тешких дисциплинских прекршаја те основ дисциплинског кажњавања.

III. Представка затвореника Е. Б.

Дана 17. 04. 2018. и 07. 05. 2018. године Независној комисији писаним путем обратио се Е. Б., затвореник у Казнено-поправном заводу Зеница. Затвореник у својим представкама наводи да су му угрожена људска права из члана 52. ЗИКС-а Босне и Херцеговине те моли да га посјете.

У разговору са члановима Независне комисије затвореник Е. Б. је истакао да је у више наврата писао управи Казнено-поправног завода Зеница да се психички не осјећа

добро, да управа и особље Завода константно крше његова људска права и злостављају га, те да из тих разлога жели да се над њим изврши психијатријско вјештачење, па у случају да се утврди да је душевно болестан, да га премјесте у болницу на Сокоцу (Завод за форензичку психијатрију), а у супротном у Казнено-поправни завод Фоча. Истиче да му се констатно крше његова људска права, да му не дају да ради, те да су му ускраћене спортске активности. Такође, жали се на исхрану у заводу, тврдећи да је једнолична и некалорична. Истакао је незадовољство третманом васпитања и ресоцијализације те тврди да никад није упознао психолога. Из свих наведених разлога тражи да буде измјештен из Казнено-поправног завода у Зеници у неку од надлежних установа у Републици Српској.

Ради провјере навода из представке, чланови Независне комисије остварили су увид у досије подносиоца те су обавили разговор са његовим васпитачем.

У разговору са Муамером Мехићем, васпитачем Е. Б., именовани је истакао да затвореник Е. Б. одбија спровођење третмана и не жели разговор са васпитачем, да је одбио да ради као редар у IV павиљону, чиме би испунио услове за шетњу три сата дневно, да је склон да тужи службена лица, поготово из обезбјеђења.

На основу наведеног, Независна комисија није могла утврдити основаност представке, те кршење људских права Е. Б. Наиме, нису уврђени било какви примјери мучења или нељудског или понижавајућег третмана или кажњавања, као ни случајеви дискриминације забрањени одредбама члана 52. ЗИКС-а БиХ, а на које се позива подносилац представке. Независна комисија примјећује да се особи на издржавању казне затвора поступци заводског особља у појединим случајевима могу чинити нечовјечним или понижавајућим, али таква наредбодавна поступања у конкретном затворском амбијенту нужна су ради остваривања потребног реда и дисциплине у заводу, као легитимног циља који је предвиђен и дозвољен одредбама поменутог члана 52. ЗИКС-а БиХ.

Такође, Независна комисија констатује да не постоје законски основи и овлашћења Независне комисије да она наложи предложено психијатријско вјештачење подносиоца представке, нити његов премјештај у неку од надлежних установа у Републици Српској.

На основу наведеног, Независна комисија доноси сљедеће препоруке:

1. Потребно је да Влада Федерације БиХ и Федерално министарство правде издвоје финансијска средства за додатна улагања у побољшање смјештајног амбијента и ентеријера, проширење или растерећење притворских смјештајних капацитета у Казнено-поправном заводу Зеница.
2. Федерално министарство правде треба да предузме активности с циљем попуне недостајућег броја припадника службе осигурања (заторских чувара) те запошљавања два психолога и једног социјалног радника.
3. Потребно је да управа Казнено-поправног завода Зеница обрати пажњу на наводе затвореника М. Ј. везано за његово психичко стање те да посебно обрати пажњу на безбједност особља и затвореника који су у контакту с њим.

2. Најављена посјета КПЗ- Бања Лука

Најављена посјета Казнено-поправном заводу Бања Лука обављена је 25. и 26. 10. 2018. Посјета је обављена у саставу: Миле Ласић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Брана Спасојевић, друга замјеница предсједника Независне комисије, Александар Фалацић и Ведад Гурда, чланови Независне комисије, те Владана Савић, стручна савјетница у Сектору за друга парламентарна тијела Парламентарне скупштине БХ.

Током посјете обављен је разговор са замјеником директора Раденком Вујасином, помоћником директора за третман Надом Ђојић, замјеником помоћника директора за обезбјеђење Дејаном Глигићем и помоћником директора за здравствену заштиту Јадранком Милинковић Змијањац.

Према изјави замјеника директора, укупни смјештајни капацитет КПЗ Бања Лука је 484 мјеста, од тога одјељење притвора 116 мјеста, павиљон 266 мјеста, пријемно- отпусно одјељење 42 мјеста, одјељење васпитно-поправног дома 20 мјеста, полуотворено одјељење у Трну 12 мјеста, стационар 6 мјеста и одјељење појачаног надзора 22 мјеста. На дан посјете чланова Независне комисије у Казнено-поправном заводу Бања Лука било је смјештено укупно 219 затвореника, што се види из сљедећег табеларног приказа.

КАТЕГОРИЈА	ПО ЕВИДЕНЦИЈИ	НА ЛИЦУ		РАСХОД				
		У УСТАНОВИ	ЕКОНОМИЈА, ФАРМА, УГОСТИТЕЉСТВО	ПРИВРЕМЕНО У КПЗ ФОЧА У ПОСЕБНОМ РЕЖИМУ	ЛОГОДНОСТИ ВАН УСТАНОВЕ	ПРЕКИД ИЗДРЖАВАЊА КАЗНЕ	БОЛНИЧКО ЛИЈЕЧЕЊЕ	БЈЕКСТВО
ЗАТВОРЕНИЦИ	177	154	12	/	2	2	1	6
ЗАТВОРЕНИЦЕ	/	/	/	/	/	/	/	/
ПРЕКРШАЈ, КАЖЊЕНА ЛИЦА	/	/	/	/	/	/	/	/
МАЛОЉЕТНИЧКИ ЗАТВОР ВАСПИТНО-ПОПРАВНИ ДОМ	/	/	/	/	/	/	/	/
ПРИТВОРЕНИЦИ	40	40	/	/	/	/	/	/
ПРИТВОРЕНИЦЕ	1	1	/	/	/	/	/	/
ПРИТВ. МАЛОЉЕТНИЦИ	/	/	/	/	/	/	/	/
ПРИТВ. МАЛОЉЕТНИЦЕ	/	/	/	/	/	/	/	/
УКУПНО	219	196	12	/	2	2	1	6
		208		11				
219								

У Заводу је у тренутку посјете било 28 затвореника којима је кривичну санкцију изрекао Суд БиХ, с тим да је један затвореник у бјекству. Притвореника није било.

Тренутно се на одслужењу казне у Казнено-поправно заводу Бања Лука налазе и два страна држављанина, држављанин Црне Горе и држављанин Народне Републике Кине. Дипломатско-конзуларним представницима њихових земаља омогућено је да их посјете у Заводу.

Извршеним прегледом констатовано је да за све затворенике којима је кривичну санкцију или мјеру изрекао Суд БиХ постоје уредни упутни акти Суда или рјешење о одређивању или продужењу притвора који се заједно са осталим важнијим документима држе у досијеима затвореника.

У разговору са члановима Независне комисије управа Казнено-поправног завода Бања Лука истакла је да је један од проблема с којима се сусрећу незадовољство осуђених лица за кривична дјела ратног злочина која се налазе у КПЗ Бања Лука из разлога што нису у истој позицији као осуђеници који издржавају казну по пресуди Хашког трибунала у смислу добијања условног отпуста. Наиме, већина „хашких“ осуђеника

и у којем се налазе се столови и столице, ТВ пријемник, сто за стони тенис, мања - затвореници имају на располагању и дневни боравак који је довољно велик за све њих - хигијенски услови у собама су задовољавајући, реновирани су санитарни чворови,

кревет и ормарић за личне ствари,

- затвореници су смјештени у собама са шест кревета и сваки затвореник има свој

Непосредним обиласком КИЗ-а Бања Лука констатовано је следеће:

опремљену стоматолошку ординацију.

Установљава се тако психијатар долази једном седмично, а стоматолог по потреби, у медицинска техничара. Ово одјељење има добру сарадњу са локалним здравственим тим да је новим правилиником о систематизацији радних мјеста предвиђено шест тренутно су запослени један доктор опште праксе и четири медицинска техничара, с недостатком лонација. У одјељењу за здравствену заштиту Казнено-поправног завода проблем представљају недовољна средства за здравствено збрињавање затвореника и кад је у питању здравствена заштита затвореника у овом заводу, истакли су да посебан пројекат Европске уније и Савета Европе.

запослени у овом заводу учествоваће у едукацији и програмима обуке у оквиру Напасаки су да је управа Казнено-поправног завода Бања Лука омогућила свим испуњена препорука Савета Европе о друштвеној рехабилитацији затвореника.

ресоцијализације и квалитетнијег постепеног прихвата затвореника, чиме је формирано је и отпусно одјељење у сврху остваривања потпунијег процеса одјељења и одјељења притвора, санација унутрашњости у павиљону за затворенике. пријавише за претрес ствари и лица, реконструкција и изградња пријемно-отпусног правилама. Урађене су значајне капиталне инвестиције: изградња спалашке склади са релевантним међународним стандардима, а посебно Европским затворским лишених слободе. Установљава се у протекле четири године обезбједила услове који су у обављање радних задатака и обезбјеђивање квалитетних услова за живот и рад лица Такође, истакли су да је у Казнено-поправном заводу Бања Лука значајно унаприједило санација БиХ или ентитетски.

погодности у зависности од тога да ли се на њих односи Закон о извршењу кривичних различито регулисано и право осуђеника на допуст, вјерске празнике и друге прописе како би осуђеници били у истом положају, а такође имајући у виду да је осуђеницима по пресудама Суда БиХ, те да би у наредном периоду требало ускладити добије услови отпуст након издржане двије године казне, што није случај са

теретана и друштвене игре, а на располагању су им и терен за кошарку и одбојку и отворени базен,

- затвореници су кроз добровољни рад ангажовани у сљедећим радионицама: столарија са резбаријом, метални погон, електрорадионица, водоинсталатерска радионица, аутомеханичарска радионица са прањем возила, текстилна радионица, пекара, осуђеничка кухиња, ресторан, кафић, економија, пилана, цијапање и резање огревног дрвета, одржавање спољног и унутрашњег круга, одржавање хигијене у павиљону, вешерај, кантина, магистин и др.,

- затвореницима су на располагању сљедеће секције: ликовна, музичка, резбарска, новинарска, информатичка као и осуђеничка библиотека са 3000 наслова,

- затвореници имају могућност да задовољавају вјерске потребе, за шта су им на располагању три различите и опремљене просторије за потребе православних, католичких и исламских вјерника.

Током посјете Казнено-поправном заводу Бања Лука обављени су повјерљиви разговори са затвореницима који су исказали жељу за тим (Р. Б., Г. Б., П. В., З. Ј., З. П., Ж. С. и В. Т.) и разговор са два затвореника у Отпусном одјељењу (С. Б. и Д. Б.).

Сви затвореници, осим једног, истакли су да немају примједбе на услове смјештаја у овом заводу. Један затвореник је истакао примједбу да му нису довољне двије посјете од сат времена будући да има пет чланова породице који га посјеђују те да му није довољан један пакет који је лимитиран на 8 кг, а накнадним провјерама са управом Казнено-поправног завода Бања Лука констатовано је да је наведена примједба неоснована.

Након обиласка Завода и након обављеног разговора са затвореницима, Независна комисија је дала сљедећу

ПРЕПОРУКУ

Потребно је да Министарство правде Републике Српске обезбиједи квалитетне систематске клиничке прегледе за чуваре и особље завода с циљем очувања менталног здравља запослених путем групне терапије са психолозима и социолозима

Након обиласка и прегледа **ОПШТИ ЗАКЉУЧАК** Независне комисије је да Казнено-поправни завод Туњице у Бањалуци има врло добре услове за боравак затвореника, а који су још побољшани између посљедња два прегледа.

3. Најављена посјета КПЗ-у Мостар

Најављена посјета Казнено-поправном заводу Мостар обављена је 15. и 16. 11. 2018. Посјета је обављена у саставу: Миле Ласић, предсједник Независне комисије, Азра Алајбеговић, прва замјеница предсједника Независне комисије, Брана Спасојевић, друга замјеница предсједника Независне комисије, Александар Фалацић и Ведад Гурда, чланови Независне комисије, те Ивана Ловрић, секретар Независне комисије.

Током посјете обављен је разговор са директором Казнено-поправног завода Мостар Борисом Цебом, замјеником директора Мујом Требовићем и шефом службе обезбјеђења Маринком Пуљићем.

Према изјави замјеника директора, укупни смјештајни капацитет Казнено-поправног завода Мостар је 144 мјеста за затворенике а 32 за притворенике. На дан посјете Независне комисије у Казнено-поправном заводу Мостар била су смјештена 84 затвореника и 23 притвореника.

У Заводу је у тренутку посјете било укупно 25 затвореника којима је кривичну санкцију изрекао Суд БиХ и 2 притвореника којима је санкцију изрекао Суд БиХ.

Такође, истакли су да су у овом тренутку 24 затвореника под електронским надзором (наруквице) и да с њима немају никаквих проблема.

Руководство Казнено-поправног завода Мостар истакло је да се суочавају са великим проблемом када су у питању мигранти. Тренутно је у притвору смјештено њих 5 из Сомалије. Проблеми настају приликом утврђивања идентитета миграната јер БиХ нема развијену ДКП мрежу са Сомалијом и потребан им је преводилац, а којег је могуће обезбиједити посредством омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине.

Приликом прегледа констатовано је да за све затворенике којима је кривичну санкцију или мјеру изрекао Суд Босне и Херцеговине постоје уредни упутни акти Суда или рјешење о одређивању или продужењу притвора, који се заједно са осталим важнијим документима држе у досијеима затвореника. Затвореницима имају право на слободне посјете, и то затвореници једном мјесечно на четири сата, а за притворенике је потребно одобрење надлежног суда.

У разговору са члановима Независне комисије управа Казнено-поправног завода Мостар истакла је да велики проблем представља и недостатак (непопуњеност) стручног кадра, а највише заводских полицајаца. Наиме, протекле године овај завод је по основу пензионисања и споразумног раскида радног односа напустило 10 заводских полицајаца. Правилником о унутрашњој систематизацији радних мјеста предвиђен је 61 заводски полицајац а тренутно их је 36. Прије мјесец дана, на основу конкурса примљено је само петоро, што указује на хитност примања најмање 10 заводских полицајаца. Надаље, истакнуто је да је недостатак заводских полицајаца озбиљан безбједносни проблем, с обзиром на то да се Завод налази у центру града, те су у прошлости путем видео-надзора забиљежени случајеви убацивања врећица са дрогом у заводски комплекс са улице која се налази поред Завода, те да то није било могуће предуприједити због недовољног броја заводских полицајаца који би свакодневно надзирали ту страну заводског комплекса.

У одјељењу за здравствену заштиту Казнено-поправног завода Мостар тренутно је запослен један доктор опште праксе на уговор о дјелу и три медицинске сестре. Доктор долази сваки дан и остаје у заводу по потреби, минимално два сата.

Управа Казнено-поправног завода је такође истакла да им је возни парк у катастрофалном стању, о чему су писаним путем обавјештавали Федерално министарство правде. Обећано им је да ће у наредном периоду добити један полицијски комби - „марицу“ и једно службено возило.

Када је у питању изградња новог објекта Казнено-поправног завода Мостар – Родоч-Јасеница, управа је истакла, а што су се чланови Независне комисије увјерили на лицу мјеста, да је у току отварање тендера за другу фазу изградње. У првој фази је само грубо изграђен један дио предвиђених објеката а у другој фази би требало да услједи затварање отвора на тим објектима (кров и прозори), за шта је Влада Федерације Босне и Херцеговине обезбиједила 4 милиона КМ. Трећа фаза би подразумијевала опремање објеката, а у ту сврху су потребна додатна финансијска средства, око 3 и по милиона КМ.

Током посјете Казнено-поправном заводу Мостар обављени су и повјерљиви разговори са једним затвореником и једним притвореником који су показали интерес за то:

1. Затвореник М.В. изнио је притужбу да му, с обзиром да се налази у инвалидским колицима, нису прилагођене просторије за кретање, те да му је увијек неопходна помоћ

друге особе. Истакао је да је смјештен у стационару и да му је највећи проблем одлазак у тоалет који није прилагођен инвалидским колицима. Нагласио је да нема никаквих проблема са другим затвореницима нити са полицијском стражом.

У разговору чланова Независне комисије са Адисом Шехићем, васпитачем затвореника М.В., констатовано је да је М.В. примјеран затвореник, да од априла 2018. године користи ванзаводске погодности и да почетком 2019. године испуњава 2/3 казне када би могао поднијети молбу за условни отпуст. Његов највећи проблем је здравствене природе јер му је једна нога ампутирана, а и са другом има проблема те иде на физикалну терпију.

2. Притвореница Е.В. изнијела је члановима Независне комисије притужбу на цјелокупан процес суђења који траје већ три године. Независна комисија је информисала притвореницу да није у надлежности овог тијела да поступа по приговорима затворених и притворених лица у вези са трајањем судског поступка, већ искључиво поводом приговора који се односе на услове боравка у заводима и поштовање људских права ових лица у процесу извршења кривичних санкција и других мјера које су изrekli одређени надлежни судови. У вези с тим, притвореница је указала на проблем неподношљивих врућина у Мостару те да собе нису климатизоване, при чему је изразила бојазан да ће, ако остане још једно љето у Казнено-поправном заводу Мостар, њено здравље бити озбиљно нарушено. Обраћала се Суду Босне и Херцеговине да је премјесте у Казнено-поправни завод Сарајево, али никад није добила одговор. Ипак, истакла је да је у међувремена премјештена у другу собу у којој су услови нешто бољи те да од тада лакше подноси високе температуре током љета. Такође, истакла је и проблем са зубаром, јер у зубној амбуланти овог завода могуће је само извадити зуб.

Остале примједбе на смјештај и исхрану није имала.

Непосредним обиласком Казнено-поправног завода Мостар констатовано је следеће:

- Затвореници су смјештени у собама капацитета 2-6 кревета, сваки затвореник има свој кревет и ормарић за личне ствари, у собама се налазе сто, столице као и телевизор. Свака соба има мокри чвор, клозет и купатило. Ипак, примјетно је да су прозори у појединим просторијама у којима бораве затвореници и сувише мали те да нема довољно дневног свјетла. Објект је врло стар (више од 100 година) и на прозорима су

постављене гриље како би се осигурала интима будући да су у непосредном сусједству стамбене зграде.

- Хигијенски услови у собама су релативно задовољавајући.

- Затвореници имају на располагању амбуланту у којој раде три медицинске сестре. Амбуланта је чиста и уредна и посједује апарат за ЕКГ, вагу, тлакомјер и слушалице. Постоји и зубна амбуланта.

- У стационару има шест кревета, сваки затвореник има свој кревет и ормарић за личне ствари, те сто, столице и телевизор. У оквиру стационара налази се и клозет са купатилом. Чланови Независне комисије утврдили су да просторије нису прилагођене особама са инвалидитетом, јер се између стационарне собе и клозета са купатилом налази један мањи зид који ствара препреку особама са инвалидитетом, те да су притужбе затвореника М.В. с тим у вези потпуно основане.

- Казнено-поправни завод Мостар има у функцији двије самице у којима се налазе кревет, сто, столица и мокри чвор, а једна од њих је изграђена између двије задње посјете, чиме су побољшани услови смјештаја.

- На трећем спрату Казнено-поправног завода Мостар налази се мушки и женски притвор.

На основу свега наведеног, Независна комисија сматра да услови боравка и организација цјелокупног живота и третмана у Казнено-поправном заводу у Мостару нису на задовољавајућем нивоу.

Прије свега, зграда Завода се налази у строгом центру града и дуж једне стране улице је низ стамбених зграда које су од Завода физички удаљене свега неколико метара. То је озбиљан безбједносни проблем, јер би из такве непосредне близине употребом одређених оружја и минско-експлозивних средстава могли бити озбиљно угрожени животи затвореника и особља Завода. Због тога је врло тешко спријечити убацивање дроге и других недозвољених средстава у заводски комплекс, преко зида Завода, а посебно у актуелном тренутку када недостаје више од 1/3 заводских полицајаца у односу на број планиран систематизацијом радних мјеста, а чијим би се запошљавањем ипак могао, бар дјелимично, санирати поменути безбједносни ризик.

Због старости објекта (више од 100 година) услови боравка у појединим просторијама у којима бораве затвореници нису на задовољавајућем нивоу, прије свега због влаге и неугодних мириса у појединим просторијама, али и недостатка дневног свјетла у неким собама због малих прозора. Истина, у дијелу заводског комплекса који се налази уз

улицу не би било препоручљиво ни повећавати те прозоре због безбједности затвореника.

На крају, простори стационара у којима, између осталих, борави једна особа у инвалидским колицима нису адекватни, јер та особа не може без помоћи других самостално приступити клозету и купатилу.

Независна комисија сматра да би надлежна тијела што хитније требало да обезбиједи средства за довретац изградње новог заводског комплекса у мостарском насељу Родоч-Јасеница, у који би био измјештен Казнено-поправни завод у Мостару.

На основу свега наведеног, Независна комисија даје сљедеће

ПРЕПОРУКЕ

1. Потребно је да Федерално министарство правде обезбиједи финансијска средства за Казнено-поправни завод Мостар како би се омогућило несметано испуњавање основних животних потреба особама са инвалидитетом.
2. Потребно је да Федерално министарство правде обезбиједи финансијска средства за пријем најмање 10 заводских полицајаца у Казнено-поправном заводу Мостар.
3. Потребно је да Федерално министарство правде обезбиједи финансијска средства за обнову возног парка који је јако застарио (најмање један полицијски комби - „марицу“ и једно службено возило).
4. Потребно је да Влада Федерације Босне и Херцеговине обезбиједи финансијска средства у износу од три и по милиона КМ како би била завршена и трећа фаза изградње и опремања просторија Казнено-поправног завода Мостар – Родоч, на већ постојећој новој локацији Завода Јасеница б.б.

Након обиласка и прегледа, ОПШТИ ЗАКЉУЧАК Независне комисије је да просторије Казнено-поправног завода Мостар на адреси Твртка Милоша 27. Мостар нису перспективне за смјештај, боравак и третман осуђених лица (затвореника). Због тога је потребно обезбиједити додатна финансијска средства за наставак градње (2. фаза) и за завршетак градње и опремање просторија (3.

фаза) на већ постојећој новој локацији Завода Родоч - Јасеница б.б. Постојеће просторије Завода које су старе више од 100 година, уз њихову обнову, могу се искористити за смјештај притворених лица с обзиром на близину и повезаност кантоналног суда (исти комплекс зграда).

Одјељак Ц. Јавност рада

Сједнице Независне комисије пратили су запослени у Сектору за односе с јавношћу Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, а предсједник Независне комисије је, на захтјев представника медија у БиХ, давао и усмене изјаве у вези са радом Независне комисије.

Према члану 17. Пословника Независне комисије, подаци и информације које се прикупе током контроле, те садржај обављених разговора с лицима лишеним слободе, као и другим лицима која могу дати релевантне податке повјерљиве су природе те су сједнице Независне комисије по појединим тачкама дневног реда биле затворене за јавност.

Одјељак Д. Административно-техничка подршка у раду

Заједничка служба Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ, у складу са чланом 24. Пословника Независне комисије, пружала је сву административно-техничку и стручну подршку у раду Независне комисије. Заједничка служба обезбиједила је потребне услове за рад Независне комисије ангажовањем стручног особља, као и материјално-техничке и друге услове за несметан рад.

ПОГЛАВЉЕ IV. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА И ПРЕПОРУКЕ

а) Закључна разматрања

1. а) Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ је својом Одлуком о накнадама за рад у Независној комисији, број: 03/5-50-14-11-11,9/16 од 14. 06. 2016. године, утврдила накнаду за рад члановима Независне комисије у мјесечном износу од једне основице за обраћун плате запосленим у институцијама

БиХ (што износи око 475 КМ), под условом да члан Независне комисије буде присутан на најмање једној сједници Независне комисије, а која у правилу не може бити у току радног времена. Наведеном одлуком нису утврђене дневнице за долазак на сједницу Независне комисије, а путни трошкови се признају у висини аутобуске карте. Надаље, наведеном одлуком Заједничка комисија за административне послове није одредила да Независна комисија може ићи у посјете КПЗ-има, па тако нема ни право на трошкове те посјете, што је основни задатак Независне комисије и чини 90% рада Независне комисије. Такође, посјете КПЗ-има, посебно детаљне и контролне, не могу се обављати када се одржава сједница Независне комисије, изван радног времена. Поједини чланови Независне комисије морали су чекати и годину дана на исплату овако умањене мјесечне накнаде. Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине БиХ, као надлежна комисија, при разматрању Извјештаја о раду Независне комисије за 2017. годину, једногласно је прихватила приједлог да се из Поглавља IV. Извјештаја Независне комисије из дијела б) Препоруке брише препорука број 4, те замијени Закључком који гласи: „Заједничка комисија за људска права Парламентарне скупштине БиХ позива Заједничку комисију за административне послове Парламентарне скупштине БиХ да преиспита могућности остваривања путних трошкова и накнада за рад у Независној комисији”. Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ разматрала је Закључак Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине БиХ те донијела следећи закључак: “Заједничка комисија за административне послове размотрила је закључак Заједничке комисије за људска права и преиспитала могућност остваривања путних трошкова и накнада за рад у Независној комисији, те констатовала да су наведена питања уређена у складу са законом, подзаконским актима, актима Парламентарне скупштине БиХ, Пословником Независне комисије и Финансијским планом и програмом рада Независне комисије за 2018. годину.”

б) На тражење Независне комисије, Комисија за одлучивање о сукобу интереса дала је Мишљење број: КСИ-01-07-2-40-2/16, од 07. 12. 2016, по којем чланови Независне комисије имају статус изабраних званичника, на њих се примјењује Закон о сукобу интереса у институцијама БиХ, те постоји и обавеза достављања редовних финансијских извјештаја. Тако се чланови Независне комисије од 2016. године сматрају изабраним званичницима, што у битном угрожава њихову независност у обављању дужности, на коју не би могли бити именовани да су јавни званичници.

ц) Дрaстично смањење годишњег буџета Независне комисије за 2016, 2017. и 2018. годину у износу чак три-четири пута у односу на први мандат довело је у питање редовно обављање дјелатности, односно функције Независне комисије.

д) Чланови Независне комисије не желе да буду одговорни за праћење услова боравка у КПЗ-има, поступање и поштовање људских права притвореника и затвореника ако не могу нормално обављати своју законску дужност на коју су именовани.

е) Због свега наведеног рад Независне комисије у 2018. години заснивао се на најављеним редовним и посјетама казнено-поправним заводима по пристиглим притужбама. Такође, Независна комисија је на сједницама у 2018. години разматрала и усвојила укупно 56 тачака дневног реда, а у оквиру текућих питања разматрано је 16 подтачака. Усвојена су 3 закључка и 1 препорука. Обрађена су и припремљена 63 аката и предмета који су отпремљени на одређене адресе (управе КПЗ-а, Министарство правде БиХ, ентитетска министарства правде, одређени затвореници и притвореници у КПЗ-има и сл.). Независна комисија је у извјештајном периоду разматрала и пристигле притужбе затвореника и притвореника из надлежности овог тијела, којих је у извјештајном периоду било укупно 15, што је захтијевало писмену кореспонденцију с одговарајућим КПЗ-ом и надлежним министарствима.

б) Препоруке

Независна комисија предлаже Парламентарној скупштини БиХ да усвоји овај извјештај са сљедећим препорукама чије је спровођење трајан процес, и то:

1. Потребно је да Савјет министара БиХ предузме потребне и конкретне активности на пуштању у рад новоизграђеног Завода за извршење кривичних санкција притвора и других мјера Босне и Херцеговине како би се ова државна институција од посебног друштвеног интереса ставила у рад што прије, а најкасније у другој половини 2019. године.

2. Надлежни органи Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко Дистрикта БиХ треба да ускладе своје законске и друге прописе из ове области са ЗИКС-ом БиХ, а све с циљем једнаког поступања са затвореницима и притвореницима на цијелој територији Босне и Херцеговине.

3. Потребно је да надлежни органи Федерације БиХ и Републике Српске ријеше проблем запошљавања, тј. попуњавања радних мјеста у казнено-поправним заводима у БиХ која су остала упражњена одласком у пензију или споразумним прекидом радног односа, а с обзиром на то да су за та радна мјеста већ предвиђена финансијска средства у буџетима ентитета. У том смислу потребно је да Савјет министара БиХ и владе ентитета актуелне одлуке о мораторијуму на запошљавање не примјењују на казнено-поправне заводе у БиХ.

Др сп. Миле Ласић

ПРИЛОГ: Табеларни приказ одржаних сједница у 2018. и присуство чланова
Независне комисије

**ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ОДРЖАНИХ СЈЕДНИЦА И ПРИСУСТВО ЧЛАНОВА
НЕЗАВИСНЕ КОМИСИЈЕ У 2018. ГОДИНИ**

Број и датум одржавања сједнице	Име и презиме члана Независне комисије				
	Миле Јасић	Азра Алајбеговић	Брана Спасојевић	Александар Фалаџић	Ведад Гурда
26. сједница 29.1.2018.	+	+	+	+	+
27. сједница 5.2.2018.	+	+	+	+	+
28. сједница 26.3.2018.	+	+	+	+	+
29. сједница 18.4.2018.	+	+	+	+	+
30. сједница 15.5.2018.	+	+	+	+	+
31. сједница 5.6.2018.	+	+	+	+	+
32. сједница 12.7.2018.	+	+	+	+	+
33. сједница 30.8.2018.	+	+	+	+	+
34. сједница 24.9.2018.	+	+	+	+	+
35. сједница 25.10.2018.	+	+	+	+	+
36. сједница 15.11.2018.	+	+	+	+	+
37. сједница 13.12.2018.	+	+	+	+	+